

Sławomir Mrożek

TANGO

- Podstawowe informacje o lekturze (czas i miejsce akcji, problematyka itd.)
- zagadnienia na maturę i sprawdzian
- quiz sprawdzający wiedzę

TANGO

Sławomir Mrożek

• Geneza utworu

Dramat powstał i ukazał się poza granicami Polski w roku 1964, podczas pobytu autora we włoskim Chiavari. Utwór uważa się za krytykę polskiego komunizmu, z którym nie była w stanie uporać się polska inteligencja.

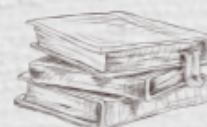
• Czas i miejsce akcji

Akcja dramatu rozgrywa się w niekreślonym czasie, w mieszkaniu Stomilów.

• Gatunek utworu

Dramat groteskowy, parodiujący obyczajową komedię mieszczańską, postępując się konwencją dramatu romantycznego i tragedii szekspirowskiej. Autor postępuje się groteską i parodią aby opisać problem kryzysu współczesnej rodziny, konfliktu jednostki ze społeczeństwem i upadku cywilizacji zniszczonej przemianami.

• Język utworu

Pisarz precyzyjnie oddaje codzienną mowę, która posługiwali się przedstawiciele poszczególnych klas społecznych. Dramat nie jest bogaty w środki poetyckie, język jest prosty.

• Budowa utworu

“Tango” składa się z trzech aktów, które nie są podzielone na sceny. Tekst dramatu wzbogadzony jest o didaskalia.

- Ekspozycja- dokładne, obrazowe przedstawienie bohaterów dramatu
- Zawiązanie akcji- sprzeciw Artura, wobec rozpasania pozostałych członków rodziny
- Rozwój akcji- przygotowanie przez bohatera odnowy moralnej mieszkańow domu
- Punkt kulminacyjny- ślub Artura i Ali
- Rozwiązanie akcji- zdrada Ali, która doprowadza do śmierci Artura i przejęcia władzy w domu przez Edka.

TANGO

Sławomir Mrożek

• Problematyka

Konflikt Pokoleń

Bunt Stomila i Eleonory przeciwko staremu porządkowi i ich liberalna rewolucja doprowadzili do utraty ważności dotychczasowych wartości i tradycyjnych ról społecznych. W świecie po rewolucji doszło do moralnego upadku: żona otwarcie zdradza męża, babcia chodzi w trampkach i brata się z chamem Edkiem, zaś syn próbuje przywołać rozpasaną rodzinę do porządku.

Kłeska romantycznego idealizmu

Tango ukazuje konsekwencje przejęcia władzy przez idealistów dyktatorskich zapędach. Postać Artura stanowi współczesną wersję romantycznego buntownika Konrada z "Dziadów cz. III" Mickiewicza. Obaj wynoszą się ponad ludzkość i grzeszą pychą, łączy ich również samotność i indywidualizm, a także utworzenie własnej ideologii. Obaj sprzeciwiają się ojcu- Konkrad -Bogu, zaś Artur -Stomilowi, obaj doznają rozczarowania.

Zagrożenie totalitaryzmem

Artur marzy o powrocie dawnego porządku i wierzy, że zmianę należy narzucić siłą. Zanim jednak zdąży zrealizować swoje plany, władzę przejmuje Edek, narzucając społeczeństwu kulturę niską, masową i czyniąc chamstwo normą życia publicznego. Przewrót ten traktowany jest jako aluzja do zwycięstwa komunistów w Polsce. Utwór niesie ze sobą też przekaz ponadczasowy: ukazuje mechanizm obejmowania przywództwa przez dyktatorów. Dramat stanowi ostrzeżenie przed biernością społeczeństwa.

TANGO

Sławomir Mrożek

• Bohaterowie

Bohater	Charakterystyka
Artur	• Młody mężczyzna, zbuntowany przeciwko swojej nowoczesnej rodzinie, tęskni za dawnym ładem. • Ma poczucie wyższości intelektualnej i moralnej nad swoim otoczeniem. Czuje się samotny i nierozumiany wśród swojej rodziny. • Ma cechy bohatera romantycznego
Eleonora	• Matka Artura • zafascynowana brutalną władzą Edka • Kobieta niemoralna, wyzwolona obyczajowo
Stomil	• Ojciec Artura, inteligent-artysta o liberalnych poglądach • Intersują go tylko własne eksperymenty teatralne, jest bierny wobec sytuacji w domu, nie reaguje na zdradę żony
Eugenia	• Babcia Artura • jej wygląd i usposobienie przypominają bardziej dziecko niż osobę starszą
Eugeniusz	• Brat Eugenii, marzy o powrocie dawnych czasów • Jest złęczony i skryty • Potrafi być okrutny i dwulicowy
Edek	• Prymityw, cham, prostak • sprytnie czeka na okazję by przejąć władzę nad domownikami • jest brutalny i bezwzględny
Ala	• Młoda narzeczona Artura • Jest zagubiona, nie wie czy słuchać się Artura czy Edka • imponuje jej rodzina Stomilów

TANGO

Sławomir Mrożek

Plan Wydarzeń

Akt I

1. Babcia, Eugeniusz i Edek grają w karty.
2. Rozgrywkę przerywa nadejście Artura, który próbuje wypędzić Edka z pomieszczenia.
3. Artur każe rodzinę: babci nakazuje położyć się na katafalku, Eugeniuszowi nakłada na głowę klatkę na ptaki.
4. Do pomieszczenia wchodzi Eleonora, Matka Artura i wyznaje, że sypia z Edkiem.
5. Artur smutnieje, siada przy stole i pozwala babci zejść z katafalku.
6. Do zgromadzonych dołącza Stomil, który mówi, że ma nowy pomysł. Irytuje syna, Artura, swoim niechlujnym wyglądem i rozpiętą koszulą.
7. Ojciec zaczyna dyskutować z synem. Ich rozmowa na temat nieporządku i anarchii w domu przeradza się w intelektualną debatę. Ojciec postuluje za sztuką eksperymentalną, rozbijającą formy. Jest przeciwko tradycji.
8. Artur zarzuca rodzicom, że "zatruli wolnością pokolenia w przód i wstecz." Młodzieniec krytykuje postęp, nowoczesność i brak wartości.
9. Stomil zmienia temat i zaczyna przygotowywać przestrzeń dla nowego konceptu.
10. Ze stosu materii wyłania się Ala, narzeczona i kuzynka Artura. Młodzi zaczynają się kłócić, prawie dochodzi do rękoczynów.
11. Stomil zaczyna odkrywać teatr pacynkami Adama i Ewy.
12. W pomieszczeniu nagle gaśnie światło i słychać huk. Okazuje się, że to zaplanowany przez Stomila wybuch.
13. Artur wybucha i wyrzuca wszystkich z pomieszczenia.
14. Eugeniusz wychodząc sugeruje, że jest przychylny Arturowi i "niedzisiejszy".
15. W pomieszczeniu zostaje tylko Artur i Ala.

Akt II

16. Zapadła noc. Wuj Eugeniusz relacjonuje Arturowi co robią pozostali członkowie rodziny.
17. Artur nakazuje wujowi: "czuwać, milczeć, na wszystko mieć oczy otwarte i być w pogotowiu".
18. Po wyjściu Eugeniusza w salonie pojawia się Ala. Wyznaje narzeczonemu, że ceremonia ślubu jest jej obojętna.
19. Artur postuluje za stworzeniem "nowego systemu wartości".

TANGO

Sławomir Mrożek

Akt III

28. Scena zmienia się. Akcja dzieje się w klasycznym salonie mieszczańskim sprzed półwiecza. Po bałaganie nie ma śladu.
29. Domownicy są ubrani elegancko, co zwiastuje nadejście nowych czasów.
30. Wchodzi Edek w stroju lokalaja. Zebrani wykonują fotografię.
31. Wszyscy czekają na Artura.
32. Eugeniusz i Stomil dyskutują a następnie opuszczają pomieszczenie.
33. Eleonora zagaduje Alę. Eleonora zwierza się, że podoba się jej Edek, zaś Ala narzeka, że to zasady Artura chcą się z nią ożenić a nie on sam.
34. Do pomieszczenia wpada Eguniesz, który chce aby Stomil założył na siebie gorset po pradziadku. Pomiędzy mężczyznami dochodzi do przepychanek.
35. Do gości weselnych dołącza Artur, pijany i nieobecny. Atakuje słownie Eugeniusza "Ty spróchniała protezo"
36. Rozlega się "Marsz Mendelssohna". Artur rzuca karafką, a po chwili mówi: "oszustwo, wszystko oszustwo".
37. Młody mężczyzna wyznaje zrezygnowany, że nie ma powrotu, ani teraźniejszości, ani nie ma przyszłości. Nie pozostało mu nic.
38. Jest zrozpaczony, że "forma nie zbawi świata". Oznajmia zebrany, że znajdzie nową idee, jednak neguje propozycje: Bóg, sport, eksperyment, postęp. Żadna nie jest wystarczająca.
39. Babcia oznajmia, że umiera. Wchodzi na katafalk i kładzie się na nim.
40. Artur uznaje "śmierć" za formę doskonałą.
41. Babcia umiera.
42. Artur przywołuje Edka i pyta, czy byłby gotów dla niego zabić. Potem wygłasza monolog, przypominający parodię monologu Konrada z trzeciej części dziadów.
43. Stawia krzesło na stole a następnie siada na krześle. Krzyczy, że tylko władza jest możliwa. Stuchacze powątpiewają w jego władzę, więc student oznajmia, że może ich zabić. "Na początku rozwalimy wujcia".
44. Eugeniusz zrywa się do ucieczki.
45. Pogoń za wujkiem przerywa Ala, która oznajmia, że przespała się z Edkiem.
46. Artur siada ogłuszony na krześle. Wpada w rozpacz i mówi, że świat jest zły.

TANGO

Sławomir Mrożek

47. Edek zagraża się od tyłu i atakuje go brutalnie.
48. Przed śmiercią Artur wyznaje Ali, że ją kochał.
49. Edek przejmuje władzę i każe Eugeniuszowi zdjąć buty.
50. Edek zakłada marynarkę Artura.
51. Eleonora i Stomil wychodzą trzymając się za ręce.
52. Nowy władca przynosi megafon, z którego rozlega się "La cumparasi"
53. Eugeniusz i Edek zaczynają tańczyć.

Motywy

- rodzina
- konflikt pokoleń
- moralność
- tradycja
- miłość
- bunt
- sztuka i artysta
- rewolucja
- taniec
- kontrewolucja

